

Liikenne- ja viestintävaliokunta

Eduskunta

## **TAKSI HELSINKI OY:N LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSEEN LIIKENNEPALVELUIDEN JA ERÄIDEN SIIHEN LIITTYVIEN LAKIEN MUUTTAMISEKSI (TAKSIT)**

Viite: HE 15/2026

Taksi Helsinki Oy on tutustunut otsikossa mainittuun hallituksen esitysluonnokseen ja lausumme siitä kunnioittaen seuraavaa:

### **Taksi Helsinki Oy kannattaa tehtyä ehdotusta.**

Esityksellä toteutetaan hallitusohjelman keskeistä tavoitetta luottamuksen palauttamiseksi suomalaiseen taksiliikenteeseen. Tavoitteen toteuttamisen varmistamiseksi Taksi Helsinki Oy kuitenkin esittää, että esityksen käsittelyn yhteydessä kiinnitetään huomiota seuraaviin seikkoihin.

### **Alalle tulevien ja alalla toimivien henkilöiden taustat ja osaamisen varmistaminen**

Taksialalle on viime vuosina tullut yrittäjiksi ja kuljettajiksi henkilöitä, joiden toiminta on osaltaan heikentänyt asiakkaiden luottamusta taksialaan kokonaisuudessaan. Nyt tehdyssä esityksessä on tarkennettu sekä taksiliikenneluvan sekä taksinkuljettajan ajoluvan saamisen edellytyksiä. Samoin esityksessä on lisätty alalle tulevien henkilöiden koulutusta sekä tiukennettu kokeiden vastaanottomenettelyjä sekä sanktioitu mahdollisen koevilpin tekemistä. Kaikki edellä olevat esitykset ovat kannatettavia. Tehdyt esitykset paitsi estävät epäsopivan aineksen hakeutumista taksialalle, myös parantavat tulevaisuudessa taksialalle hakeutuvien yrittäjien ja kuljettajien menestymismahdollisuuksia työssään.

**Taksi Helsinki esittää kuitenkin vakavan huolensa siitä, että nyt tehdyssä esityksessä ei ole otettu riittävässä määrin – jos lainkaan – kantaa nykyisin taksialalla yrittäjinä tai kuljettajina työskentelevien henkilöiden soveltuvuuden varmistamiseen.**

Suomessa on tällä hetkellä noin 36 000 taksinkuljettajan ajoluvan omaavaa henkilöä. Suuri osa heistä on tullut alalle vuoden 2018 jälkeen. On kiistatonta, että tässä joukossa on mittava määrä henkilöitä, jotka eivät ole täyttäneet esimerkiksi edes nykyisiä taksinkuljettajan ajoluvan edellytyksiä, saati tulevia. Taksinkuljettajan ajolupia on esimerkiksi myönnetty henkilöille, joilla ei todellisuudessa ole ollut minkäänlaisia edellytyksiä suorittaa taksinkuljettajan ajolupaansa väärittäen koetta suomeksi tai ruotsiksi. Sama tilanne on yrittäjissä, yleisesti tiedossa on, että alalla yrittäjinä toimii henkilöitä, joilla on takanaan varsin tuore sellainen rikoshistoria, joka estäisi uuden lain mukaan alalle tulon tai sillä toimimisen. Taksinkuljettajan ajoluvan sekä yrittäjäkokeen on vuosia voinut suorittaa vailla minkäänlaista ymmärrystä kuljettajan velvollisuuksista tai oikeuksista, saati yrittämisen edellytyksistä.

**Taksi Helsinki Oy esittääkin, että lakiin kirjataan tai lain soveltamisen yhteydessä annetaan määräys, jolla velvoitetaan alalla jo toimivien, 1.7.2018 jälkeen luvan saaneiden, yrittäjien ja kuljettajien todentamaan kelpoisuusehtonsa taksiyrittäjänä tai taksinkuljettajan toimimiseen yhden vuoden kuluessa lain voimaantulosta.** Todentaminen tapahtuu taksinkuljettajan osalta läpäisemällä viranomaisen järjestämän taksinkuljettajan ajolupakokeen. Yrittäjän osalta hänen tulee täyttää ne taksiluvan saamisen edellytykset, mitkä tulevassa laissa on säädetty.

Mikäli näin ei tehdä, on tosiasia se, että alalle jää edelleen joukko toimijoita, joiden osaaminen ei vastaa voimassa olevan taksilain vaateita esim. kielitaidon tai rikkeettömyyden suhteen.

### **Koulutusorganisaatiot ja valvonta**

Taksialan pakollisen koulutuksen lisääntyessä myös koulutusta antavien tahojen määrä kasvaa. Tämä on hyvä asia, mutta vaatii samanaikaisesti tehokasta tukea, ohjausta ja valvontaa viranomaiselta. On yleisesti tiedossa, että maahamme on syntynyt hyvin lyhyessä ajassa sellaisia koulutusorganisaatioita tai koulutusta tarjoavia henkilöitä, jota eivät tosiasiallisesti anna minkäänlaista koulutusta, eivätkä järjestä minkäänlaisia tosiasiallisia kokeita, vaan joilta on voinut ostaa sekä taksinkuljettajan että taksiliikenneluvan saamisen edellytykset. Pääkaupunkiseudulla tällaisen palvelun hinta on vaihdellut noin 1 200 – 2 000 euron välillä.

Jotta laissa nyt säädettyjen koulutusten vaikuttavuus kyetään tosiasiallisesti hyödyntämään, **Taksi Helsinki Oy esittää, että kaikkalainen koemenettely on aina viranomaisen järjestämää ja valvomaa.**

### **Harmaan talouden torjunta ja valvonnan tehostaminen - taksamittari**

Lain keskeinen tavoite on harmaan talouden torjunta ja valvonnan tehostaminen. **Taksi Helsinki Oy kannattaa tehtyä ehdotusta ja tukee esitettyä tavoitetta kaikilta osin.** Harmaan talouden torjunnalla on paitsi yhteiskunnallisia, myös taksialan sisäisen kilpailun toimivuuteen liittyviä keskeisiä vaikutuksia.

Taksamittaripakkoa on kritisoitu lähinnä kahdesta syystä:

1. Taksamittarista aiheutuu kustannuksia yrittäjälle. Tätä seikkaa ovat kritisoineet erityisesti alustataloustoimijat. Taksi Helsinki Oy pyytää valiokuntaa kiinnittämään huomiota siihen, että kyseessä on ensinnäkin yritystoimintaan hankittaessa täysin vähennyskelpoinen investointi / meno. Toisekseen taksamittarin kustannus on tällä hetkellä ostettuna noin 1 000 – 2 000 euroa, ja sen pitoaika on tyypillisesti ollut noin 10 vuotta. Kuukausikustannus tästä olisi siis 8 – 16 €/kk. Vuokrattuna hinnat ovat ohjelmisto- ja ylläpitokuluineen tyypillisesti 75 – 100 euroa/kk. Taksi Helsinki pitää esitettyjä kriittisiä väitteitä lähes tulkoot vastaanottajien arvostelukykyä loukkaavina tai vähintään harhaanjohtavina, ottaen huomioon sen, että kyseiset yhtiöt itse vievät välittämistään taksimatkojen hinnoista tyypillisesti 25 – 40 % provision taksiyrittäjältä.

Euroihin muunnettuna tämä tarkoittaa sitä, että jos taksiyrittäjä ajaisi kuukaudessa vaikkapa vain 1 000 euron arvosta alustayhtiön välittämiä kuljetuksia, joutuu hän niistä maksamaan 250 – 400 euroa provisiota alustayhtiölle. Miten siis huomattavasti tätä pienempi taksamittarikustannus voisi olla yrittämisen este?

2. Taksimittaria ei tarvita, kun hinta on etukäteen määritelty. On totta, ettei kyseisissä kuljetuksissa taksimittaria tarvita matkan hinnan mittaamiseen. Mutta sitä vastoin taksimittari, ollessaan autoon kiinteästi asennettu ja sinetöity mittalaite, antaa viranomaisella aina ajantasaisen ja luotettavan tiedon kyseisen auton suoritteista. On jälleen kiistatonta, että käytännössä kaikki alustatalouden välittämiä taksitilauksia ajavat taksit ajavat myös muita kuin alustatalouden kautta kyytiin tulevia matkustajia. He ovat mukana ns. tolppa- eli taksiase-maliikenteessä. He ottavat kadulta ns. käsipystyjä. He ottavat tilauksia puhelimitse. Osa heistä ajaa jonkun taksiyhtiön toisessa välityksessä. Käytännössä alustatalouden kautta tulee vain ja ainoastaan osa heidän tuloistaan ja suoritteistaan. Mikäli viranomainen haluaa selvittää sen, mitä kyseisellä ajoneuvolla kokonaisuudessa tehdään, on ainut tapa siihen taksimittari.

**Taksimittari yksin ei kuitenkaan riitä kattavan valvonnan toteuttamiseen. Taksi Helsinki Oy esittääkin vakavan huolensa siitä, että nyt tehdyssä laissa eikä esimerkiksi samanlaisesti lausunnoilla olevissa Traficomien määräysluonnoksissa ole tuotu esiin yksiselitteisesti sitä, mitä tietoja valvonnan suorittamiseen tarvitaan, mihin ne toimitetaan, miten ne toimitetaan ja milloin ne toimitetaan.**

Taksimittari valvonnan välineenä jää todellisuudessa ja vaikuttavuudeltaan toteutumatta, mikäli jälleen jätetään määrittelemättä yksiselitteisesti se, mihin taksimittarin keräämä tieto lähetetään, kuinka usein ja miten tieto toimitetaan. Tämä kaikki on muissa pohjoismaissa ja läntisessä Euroopassa hoidettu tarkoin määräyksiin. On myös asian toteutumisen kannalta hyvä, että nämä ominaisuudet ovat jo nyt jokaisessa Suomalaisen taksin taksimittarissa.

**Esitämme, että Valiokunta kiinnittää huomionsa siihen, että edellä olevat seikat määritetään ja säädetään selkeästi.** Ilman niitä taksimittari menettää merkityksensä harmaan talouden torjunnassa.

Yksityiskohtana Taksi Helsinki Oy esittää, että taksiauton pakolliseksi katsastusvarusteeksi lisätään taksimittariin kytketty kirjoitin. Tällöin asiakas kykenee taksimittariin kytketystä kirjoittimesta saatavalla, kuitinantovelvollisuudesta käteiskaupassa säädetyn lain mukaisen kuitin avulla varmistamaan, että hänen maksamansa taksimatkan hinnoittelu perustuu kyseisen taksiyrittäjän ilmoittamiin hinnan määräytymisperusteisiin. Kyseinen muutos parantaa osaltaan asiakasturvallisuutta ja estää harmaata taloutta.

### **Taksien tunnistaminen ja valvonta – rekisterikilvet**

Esityksessä ehdotetaan useita erilaisia parannuksia, jolla varmistetaan asianmukaisen ajoneuvon käyttö taksiliikenteessä. Taksi Helsinki Oy kannattaa tehtyjä ehdotuksia.

Eniten keskustelua ehdotetuista muutoksista on aiheuttanut taksiliikenteeseen ehdotetun uuden erityisen rekisterikilven (taksikilven) käyttöönotto. Esitys on perusteltu jo siksi, että kyseinen taksiliikenteen tunnistettavuuteen ja lupaehtojen mukaisen toiminnan varmistettavuuteen liittyvä taksikilpi on jo käytössä kaikissa Pohjoismaissa sekä suurella osalla läntistä Eurooppaa.

**Kyseisten kilpien myöntöprosessiin Taksi Helsinki Oy esittää, että erillisellä Traficomien määräyksellä säädetään sellaiset katsastusvarusteet, joiden täyttyminen tai olemassaolo on edellytys taksikilpien saamiselle:**

- Autossa tulee olla lain mukainen, sinetöity taksamittari ja kirjoitin
- Taksamittariin tulee tallentua laissa määritetyt tiedot
- Taksimittariin tulee olla asennettu ohjelma, joka lähettää edellä määritetyt tiedot viranomaisen hyväksymään keräyspisteeseen. Tästä tulee autossa olla todistus.
- Taksiryttäjällä tulee olla autossaan sopimus edellä mainitun keräyspisteen kanssa tietojen vastaanotosta, säilytyksestä ja luovuttamisesta esim. viranomaiselle.
- Autossa tulee olla lain mukainen taksivalaisin
- Auto tulee olla vakuutettu ammattiliikenteeseen.
- Autossa tulee olla määräysten edellyttämä hinnasto
- Autossa tulee olla määräysten edellyttämä tieto liikennettä hoitavasta yrityksestä asiakkaan nähtävillä
- Autossa tulee olla mukana kopio liikenneluvasta

Kun auto on katsastuksessa täyttänyt edellä mainitut vaateet, myöntää katsastusviranominen/-toimija sille taksikilven, jonka näkemisellä asiakkaat voimat osaltaan varmistua, että kyseisen taksin osalta lakisääteiset asiat ovat tältä osin kunnossa.

### **Muita huomionarvoisia asioita – poikkeus ei vahvasta sääntöä vaan romuttaa lain**

Taksilain valmistelun yhteydessä on esiin nostettu mitä ihmeellisimpiä asioita, joilla on haluttu vesittää tehtyjen ehdotusten ja uudistusten toteuttamiskelpoisuutta. Taksi Helsinki esittää vakavan huolensa siitä, ettei nyt ehdotettua lainsäädäntöuudistusta vesitetä kokonaisuuden kannalta marginaalisilla, liiketoiminta-arvonsa puolesta mitättömillä poikkeuksilla.

On ymmärrettävää, että joku toimija esittää, ettei heidän edustusautoihinsa tarvita taksamittaria tai erityisiä taksikilpiä, koska he ajavat vain ennalta sovittua sopimus- tai edustusajoa. Väitetä perusteellaan esimerkiksi taksamittareiden kustannustekijöillä, vaikkakin liiketoimintaan käytettävien yksittäisten ajoneuvojen hinnat ovat jopa satoja tuhansia.

Tosiasiallinen syy esim. taksamittareiden vastustamiseen lienee siinä, että yritys on todellisuudessa rekisteröinyt edustusajoissa käyttämänsä autot autoverovapaiksi kouluautoiksi, ja taksamittarin tallentaman tiedon kautta viranomainen kykenisi selvittämään, ettei kyseisiä ajoneuvoja tosiasiallisesti käytetä siihen käyttötarkoitukseen, minkä perusteella ne on kokonaan vapautettu autoverosta.

Ehdotusta on vastustettu myöskin ns.vara-autojen käyttökysymyksillä. Tosiasiallisesti vara-autojen käyttötarve satunnaisesti on äärimmäisen harvinaista. Jos ryttäjällä on tosiasiallinen, esim. sopimusperusteinen jatkuva tarve vara-auton olemassaololle, joutuu hän sellaisen investoimaan ja siihen investointiin ei taas esim. taksamittari tai auton taksikilpi ole minkäänlainen este. Esimerkiksi Ruotsissa vara-autot on rekisteröity aivan normaalisti takseiksi ja niissä on samat vaateet kuin kaikissa muissakin takseissa. Mikäli lakiin jää vara-auton mentävä porsaanreikä, tulee esimerkiksi Pääkaupunkiseudulla iso osa autoista liikenteessä olemaan ”vara-autoja”.

**Hallituksen ehdotuksessa on myös esitetty pelkästään yritys- ja sopimuskuljetuksiin käytettävien autojen jättämistä erityisen rekisterikilpivaateen ulkopuolelle. Tällöin edellytyksenä olisi, että autossa olisi jonkinlainen sopimus tai kopio siitä mukanaan. Taksi Helsinki Oy esittää vakavan huolensa siitä, että kyseinen poikkeus vesittää koko taksikilpi-toteutuksen.** Mikäli tällainen poikkeus sallitaan, tulee liikenteeseen mittava määrä autoja, joissa on mitä mielikuvituksellisimpia sopimuksia ns. hansikaslokerossa.

## Lopuksi – luottamus hyvä, kontrolli parempi

Taksiliikenteen tilanne on muuttunut viimeisten vuosien aikana erittäin haasteelliseksi. Vuonna 2018 voimaanastuneen uuden liikennepalvelulain myötä pääkaupunkiseudulle sekä laajenevassa määrin myös muihin kaupunkeihin on muodostunut selkeästi useammilla eri pelisäännöillä toimivat taksimarkkinat, joista on saatu lukea valitettavan paljon mm. lehdistön sivuilta. Tilanne on täysin kestämaton asiakkaiden kannalta katsoen. Epäasiallinen asiakkaiden houkuttelu taksiasemilla, kuljetuksen aikainen asiaton käytös, kommunikaatiokyvyttömyys, täydellinen aluetuntemuksen puute, epäselvät hinnoittelumallit, kuljetushintojen ilmoitusten puute sekä etukäteen ilmoitettujen hintatietojen vastainen hinnoittelu ovat arkipäivää ennen kaikkea pääkaupunkiseudun taksipalveluissa. Luottamus taksialaan on romahtanut.

Edellisen hallituksen yritys tilanteen korjaamiseksi ns. korjaussarjalla ei tuonut tilanteeseen valitettavasti käytännössä minkäänlaisia parannuksia. Nykyinen lainsäädäntö ei ole riittävän tarkkarajainen eikä yksiselitteinen, vaan se mahdollistaa hyvää tarkoittavien kirjausten kiertämisen usealla eri tavalla. **Nyt tehtävä korjaus on toteutettava siten, että nämä kiertomahdollisuudet estetään ja siten palveluntuottajat asetetaan yksiselitteisesti samojen pelisääntöjen alle.** Meidän on tunnustettava, että taksialle ja laajemminkin yhteiskuntaan on tullut toimijoita, joiden pyrkimyksenä ei ole toimia vallitsevan lainsäädännön mukaisesti vaan nimenomaan toisella, eli laittomalla tavalla. Viranomaisella on oltava riittävät välineet ja keinot laittoman toiminnan kitkemiseen. Esitämme viranomaisvaltuuksien voimakasta lisäämistä mm. Poliisille ja Traficomille laittoman toiminnan kieltämiseksi tai sen havaittuaan sanktioimiseksi.

Nyt on viimeinen hetki estää kyseisen kaltaisen, laittoman toiminnan laajeneminen. Estämisen oheistuotteena syntyykin samalla koko lain korjaamisen päätuote – ja samalla täyttyy hallitusohjelman tavoite - luottamus suomalaiseen taksiin palaa. Asiakkaamme ja yrittäjämme ovat sen ansainneet.

Kunnioittavasti

Tomi Wiiala  
Hallituksen puheenjohtaja  
Taksi Helsinki Oy